

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
6 У.19068/13
02.02.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Живане Ђукановић, председника већа, Љиљане Јевтић и Јелене Тишма-Јовановић, чланова већа, са судским саветником Весном Оташевић, као записничарем, одлучујући у управном спору по тужби тужиоца Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, поднете против тужене Агенције за реституцију – Јединица за конфесионалну реституцију, ради поништаја делимичног решења тужене број 46-00-00376/07 од 22.11.2013. године, уз учешће заинтересованог лица А.А., чији је пуномоћник Мирослав М. Николић, адвокат из Београда, 27. марта 11/1, у предмету враћања имовине, након усмене јавне расправе, у нејавној седници већа одржаној дана 02.02.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

I Тужба СЕ ОДБИЈА.

II ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац Република Србија да заинтересованом лицу А.А. надокнади трошкове спора у износу од 42.750,00 динара, у року од 15 дана од пријема пресуде.

Образложење

Оспореним делимичним решењем, усваја се захтев и на име одузете имовине утврђује право својине А.А., на пољопривредном земљишту у укупној површини од 10.26.47ха, и то на означеној катастарској парцели у површини и у идеалним деловима ближе означеним у диспозитиву овог решења. Овим решењем обавезује се Република Србија, овде тужилац, да заинтересованом лицу преда у државину непокретности из диспозитива оспореног решења у року од 30 дана од дана извршности, затим налаже органу надлежном за упис права на непокретностима да изврши упис права својине у корист А.А., у јавне књиге у којима се врши упис права непокретности, да свака странка сноси своје трошкове, а у погледу преосталог дела захтева који се односи на враћање површине 14.74.96 ха обрадивог пољопривредног

земљишта, с обзиром да још нису сазрели услови за решавање, биће одлучено накнадно посебним решењем.

У тужби којом је покренуо управни спор, тужилац, указује на погрешну примену одредбе члана 4. Закона о враћању имовине црквама и верским заједницама, којом није прописано као обавеза, већ као овлашћење Републике Србије, као обвезника враћања имовине, да уместо одузете имовине да накнаду у виду друге одговарајуће имовине или да исплати новчану накнаду, па како се тужилац противио накнади у виду друге одговарајуће имовине, тужени није могао донети решење којим се захтев усваја. Стога предлаже да суд тужбу уважи и поништи оспорено решење и предмет врати на поновно одлучивње.

У одговору на поднету тужбу тужени орган понавља наводе из оспореног решења сматрајући да се ради о правилној примени одредаба Закона о враћању имовине црквама и верским заједницама, те да су наводи тужбе без икаквог основа, због чега сматра да исту треба одбити као неосновану.

У одговору на поднету тужбу и на усменој јавној расправи, заинтересовано лице, преко пуномоћника, сматра да је тужба непотпуна и неразумљива, будући да не садржи адресу седишта тужиоца, као ни доказе којима тужилац поткрепљује своје наводе, нити у тужби предлаже обим поништења управног акта. Стога сматра да су испуњени услови за одбацивање тужбе по члану 26. став 1. тачка 4. ЗУС-а, јер се управним актом не дира у очигледно право тужиоца и његов на закону заснован интерес. У одговору даље истиче да управо одредба члана 4. наведеног закона прописује да се уместо одузете имовине, ако није могуће враћање у натуралном облику, иста надокнађује у виду друге одговарајуће имовине или у новцу. Како тужилац располаже другом одговарајућом имовином, то се ради о заменској реституцији, односно о враћању одузете имовине у виду другог земљишта. Указује да за своје наводе тужилац не пружа никакве доказе, те да у случају када је у одређеној општини извршена комасација и није могуће вратити одузету имовину у натуралном облику, да се у сваком случају ради о заменској реституцији, односно добијању другог одговарајућег земљишта из исте комасационе масе, с обзиром на то да се комасација не може поништити. Посебним поднеском који је примљен у суд дана 12.12.2016. године, заинтересовано лице суду доставља више пресуда Врховног касационог суда, којима овај суд износи став да је управо враћање земљишта на начин како је то урађено у овом управном поступку у складу са законом, те да доказ најновије судске праксе овог суда представља пресуда УЗП 397/2014 од 05.02.2015. године, којом је преиначена пресуда Управног суда тако што се тужба тужиоца Републике Србије одбија. У конкретном случају Управни суд је уважио тужбу Републике Србије у сличној чињеничној и правној ситуацији. Предлаже да се тужба одбије као неоснована. Трошкове спора тражи у укупном износу 109.500,00 динара и то: за два поднеска – одговора на тужбу у износу од по 36.000,00 динара и за приступ данашњој јавној расправи 37.500,00 динара.

Управни суд је дана 31.01.2017. године, одржао усмену јавну расправу, применом одредбе члана 34. став 2. Закона о управним споровима ("Службени гласник

РС", бр. 111/09), којим је прописано да је расправа обавезна ако су у управном поступку учествовале две или више странака са супротним интересима. Усмена јавна расправа одржана је у складу са чланом 38. Закона о управним споровима у присуству пуномоћника заинтересованог лица, адвоката Мирослава М. Николића, за кога се јавља по заменичком пуномоћју адвокат Бранислав Николић, а у одсуству уредно позваних тужиоца и туженог органа.

Оцењујући законитост оспореног решења у границама захтева из тужбе, у смислу члана 41. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" број 111/09), ценећи наводе тужбе, одговора на тужбу, наводе пуномоћника заинтересованог лица на усменој јавној расправи, као и целокупне списе ове управне ствари, Управни суд је нашао да је тужба неоснова.

Из образложења оспореног решења произлази, да је по спроведеном испитном поступку, а након одржане усмене расправе, оценом захтева, прилога поднетих уз захтев и резултата спроведеног поступка, закључено да су у конкретном случају испуњени услови за враћање земљишта описаног у диспозитиву решења, сагласно одредбама Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама. С обзиром на то да је на основу обавештења Комисије за комасацију општине Тител број 461-.../2010 од 06.09.2010. године, утврђено да је на подручју КО ... у периоду од 1987. до 1990. године, спроведена агротехничка мера комасације земљишта, а имајући у виду да се поступак комасације спроводи ради рационалнијег и економичнијег коришћења земљишта, да у поступку комасације није допуштен повраћај у пређашње стање и обнова поступка, те да учесници у поступку комасације добијају друго одговарајуће земљиште, тужени је закључком од 15.08.2013. године, одредио вештачење како би утврдио да ли на територији КО ... постоји друго одговарајуће земљиште подобно за враћање. Код овако утврђеног чињеничног стања и резултата спроведеног поступка, тужени је закључио да су у конкретном случају за враћање имовине описане у диспозитиву решењам, испуњени услови прописани одредбама члана 1. и члана 4. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама. Оценом налаза и мишљења вештака од 26.10.2013. године, утврђено је да је исти јасан и потпун, односно да је вештак поступио у свему по налогу из закључка којим је одређено вештачење. У налазу су дате карактеристике одузетог, као и земљишта предложеног за враћање, у погледу класе и производних особина. Из уверења СКН Тител утврђено је да су предложене парцеле настале после извршеног премера и комасације, а из уверења Општинске управе општине Тител, да се предложене катастарске парцеле налазе у ванграђевинском реону и да планским актима нису предвиђене за јавне намене. На основу приложених исправа и резултата спроведеног поступка утврђене су све релевантне чињенице, као и то да је подносиоцу захтева одузето пољопривредно земљиште у укупној површини од 24.04.11 ха, да су у моменту доношења овог решења стечени услови за враћање површине од 9.29,15 ха која одговара делу катастарске парцеле број ... старог премера КО ..., који је одузет одлуком Месног народног одбора ... од 06.01.1946. године, да је предметно земљиште услед спроведене комасације немогуће вратити у изворном облику, да је у поступку комасације проценат умањења на име заједничких потреба био 1,8%, да земљиште у

површини која се овим решењем враћа представља земљиште које се налази у комасационом подручју и које је по својим карактеристикама у односу на одузето земљишта подобно за враћање, а налази се у државној својини носиоца права коришћења, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде. Полазећи од чињенице да се овим решењем враћа земљиште на име одузете површине од 9.29.15 ха, тужени је закључио да у односу на део захтева који се односи на преосталу површину одузетог земљишта, који износи 14.74.96 ха обрадивог пољопривредног земљишта, за који део вештак није био у могућности да предложи друго одговарајуће земљиште, у овом моменту нису сазрели услови за одлучивање, те је одлучено да се донесе делимично решење о враћању имовине описане у диспозитиву, а да се о преосталом делу захтева одлучи накнадно, када се за то стекну услови, сходно одредби члана 205. став 1. ЗУП-а.

Сагласно одредбама чл. 7. и 9. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама ("Службени гласник РС", бр. 46/06), којима је прописано да је обвезник враћања непокретности Република Србија, односно друго правно лице које је у моменту ступања на снагу овог закона власник одузете имовине, те да су предмет враћања непокретности које су у моменту одузимања биле у власништву црква и верских заједница, а чланом 149. Закона о општем управном поступку, прописано је да се чињенице на основу којих се доноси решење утврђују доказима, а да се као доказ могу употребити сва средства подесна за утврђивање стања ствари и која одговарају поједином случају, као што су : исправе, искази сведока, изјаве странака, налази и мишљења вештака, увиђај, као и будући да је свим странкама омогућено да учествују у поступку, те да не постоје сметње за враћање описане имовине прописане одредбама члана 11. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама, применом наведених законских одредби, одлучено је као у диспозитиву.

Одредбом члана 1. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама, прописано је да се тим Законом уређују услови, начини и поступак враћања имовине која је на територији Републике Србије одузета од црква и верских заједница, као и од њихових задужбина и друштава, применом прописа о аграрној реформи, национализацији, секвестрацији и других прописа који су донети и примењивани у периоду од 1945. године, као и у свим другим актима којима је вршено одузимање те имовине, без тржишне накнаде.

Одредбом члана 4. истог Закона прописано је да се одузета имовина враћа, по правилу у натуралном облику, или се накнађује у виду друге одговарајуће имовине, а тржишна новчана накнада исплађује се само ако враћање у натуралном облику или у виду друге одговарајуће имовине није могуће.

Одредбом члана 11. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама, прописано је у ставу 1. да се непокретност не враћа ако је изван правног промета, односно ако се на њој не може стећи право својине, односно право коришћења, као и ако би услед њеног враћања дошло до битнијег ометања рада и

функционисања државних органа, јавних, здравствених, културних или образовних институција или других јавних служби и ако би у том случају наступила несразмерна штета. Ставом 2. овог члана, прописано је да се непокретност не враћа ако би њеним враћањем била битно нарушена економска, односно технолошка одрживост и функционалност привредног субјекта у чијој се својини налази и ако би се знатно отежало пословање тог субјекта (енормним губицима, отпуштањем већег броја запослених, немогућношћу обављања делатности и сл.), а ставом 3. овог члана, да ће се изузетно од става 1. и 2. овог члана, вратити непокретност која је у имовини обвезника без правног основа или ако је обвезник дао у најам, закуп или други томе сродан однос.

Одредбом чл. 29. став 1. овог Закона, прописано је да Дирекција утврђује све чињенице и околности од значаја за одлучивање о захтеву, доноси решење којим одлучује о одузетој имовини, о субјекту права на реституцију, о облику, обиму и вредности имовине, о обвезницама за предају имовине и условима враћања, као и о начину и роковима извршења решења, а одредбом члана 17. став 2. истог закона, предвиђено је да ће Дирекција за реституцију утврдити методологију за утврђивање вредности имовине из става 1. овог члана.

Одредбом чл. 205. Закона о општем управном поступку (“Службени лист СРЈ”, бр. 33/97 и 31/01, “Службени гласник РС”, бр. 30/10) прописано је да када се у једној управној ствари решава о више питања, а само су нека од њих сазрела за решавање, и кад се покаже као целисходно да се о тим питањима одлучи посебним решењем, орган може донети решења само о тим питањима (делимично решење), (став 1.); делимично решење сматра се у погледу правних средстава и извршења као самостално решење (став 2.).

Полазећи од наведеног и цитираних законских одредби, правилно је по оцени Управног суда, тужени орган, налазећи да су испуњени услови прописани одредбама члана 205. Закона о општем управном поступку, поступајући по захтеву заинтересованог лица, на основу достављене документације, као и након усмене јавне расправе, донео делимично решење. Како је утврђено да предметна имовина представља пољопривредно земљиште – њива означена у диспозитиву делимичног решења туженог органа, те да се ради о земљишту које се налази у комасационом подручју, које је у државној својини носиоца права коришћења, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, као и да ће у односу на део захтева који се односи на преосталу површину одузетог обрадивог пољопривредног земљишта, за које вештак није био у могућности да предложи друго одговарајуће земљиште, одлучивати кад буду зрели услови за то. Стога Управни суд налази да је тужени орган правилно оценио као основан захтев за враћање одузете имовине А.А. и вратио имовину у виду друге одговарајуће имовине, тако што је утврдио право својине на пољопривредном земљишту прецизно одређеном у диспозитиву оспореног решења. Ово стога што је полазећи од одредби чл. 1. и 4. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама, након одржане усмене расправе, тужени орган несумњиво утврдио чињенично стање да је од легитимног подносиоца захтева одузето земљиште одлуком Месног народног одбора ... од 06.01.1946. године. За своју одлуку тужени је

дао разлоге које у свему као правилне и на закону засноване прихвата и овај суд. При томе је тужени орган одговорио на све примедбе Државног правобранилаштва, као заступника власника непокретности које су предмет враћања, а који одговори су, по оцени Управног суда, правилни и на закону засновани.

Управни суд је ценио наводе тужбе да је оспорено решење донето на основу погрешне примене закона, јер чланом 4. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама није прописана обавеза, већ овлашћење Републике Србије да уместо одузете имовине да накнаду у виду друге одговарајуће имовине или да исплати новчану накнаду, па је нашао да су неосновани. Како чланом 4. наведеног закона није прописано овлашћење Републике Србије, као обвезника враћања имовине, да изабере начин враћања одузете имовине, већ је тачно наведен редослед намирена, суд налази да је доносећи оспорено решење тужени у свему поступио у складу са овом законском одредбом. Ово са разлога што је правилно утврдио да се одузета имовина не може вратити у натуралном облику због спроведеног поступка комасације, а на основу налаза и мишљења вештака пољопривредне струке основано закључио да предложене катастарске парцеле представљају друго одговарајуће земљиште.

Суд је нашао да нису основани наводи тужбе да није било места усвајању захтева за реституцију до правоснажног окончања поступка по одредбама Закона о враћању имовине и обештећењу, налазећи да је на територији КО ... извршена комасација, али како у поступку комасације није допуштен повраћај у пређашње стање и обнова поступка, то је након окончања поступка комасације на територији Општине ... дошло до трајне и неповратне промене облика, граница, површине и бројева кат. парцела у комасираном подручју, па враћање имовине у натуралном облику у сваком случају није могуће. Стога, лицима која евентуално буду поднела захтев за враћање одузетог пољопривредног земљишта, такође неће бити враћено земљиште које им је одузето, будући да се то земљиште више не може идентификовати као такво, већ ће им бити враћено одговарајуће земљиште у комасационом подручју, односно исплаћена тржишна новчана накнада у складу са одредбом чл. 4. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама или у складу са одредбом члана 4. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу ("Службени гласник РС", бр. 72/11 и 108/13), биће им дато обештећење у виду државних обвезница Републике Србије и у новцу.

Са изнетих разлога, налазећи да оспореним решењем није повређен закон на штету тужиоца, Управни суд је применом одредбе члана 40. став 2. Закон о управном споровима, одлучио као у ставу I диспозитива пресуде.

Одлучујући о захтеву заинтересованог лица за накнаду трошкова управног спора, одређених на усменој јавној расправи одржаној дана 31.01.2017. године, Управни суд је, имајући у виду успех заинтересованог лица у овом спору, нашао да је захтев за накнаду трошкова делимично основан, будући да је у вези са вођењем овог управног спора заинтересовано лице имало трошкове за састав одговора

на тужбу у износу од 16.500,00 динара и 50% од износа за састав одговора на тужбу 8.250,00 динара за поднесак од 12.12.2016. као и износ од 18.000,00 динара за приступ на јавну расправу, што укупно износи 42.750,00 динара, а који трошкови су одмерени у складу са Тарифним бројем 43. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката ("Службени гласник РС", број 121/12), па је одлучио као у ставу II диспозитива ове пресуде, применом одредаба чл. 66., 67. и 74. Закона о управним споровима, а сходном применом одредаба чл. 150. и 153. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" број 72/11), те применом члана 5. Закона о судским таксама ("Сл.гласник РС", бр. 28/94...93/12), сагласно којој заинтересовано лице не подлеже судским таксама. Суд је оценио да је захтев за накнаду преосталог износа трошкова, до траженог износа од 109.500,00 динара, прекомеран.

ПРСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
Дана 02.02.2017. године, 6 У.19068/13

Записничар
Весна Оташевић,с.р.

Председник већа - судија
Живана Ђукановић,с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

РР